

Hoofdstuk VI (1956-1961)

1956

Registratie van arbeidstijden

Het personeel van de fabriek werkte met arbeidskaarten, waarop de werktijden werden ingevuld. Deze werktijden waren dikwijls zeer onregelmatig en dus moeilijk controleerbaar. Daarom werd er per 1 januari 1956 een prikklok in gebruik genomen. Bij het begin en op het einde van het werk moest de arbeidskaart afgestempeld worden in de prikklok. Een botermaker van de fabriek, die al 26 jaar in dienst was, weigerde hieraan op grond van gemoedsbezwaren medewerking te verlenen. De directeur kon hem niet overtuigen dat er geen uitzonderingen konden worden toegestaan en zegde toe de Raad van Commissarissen te laten besluiten wat er moest gebeuren. De voorzitter van de Raad van Commissarissen wilde de zaak zelf met de botermaker bespreken. Bleef hij in zijn weigering volharden dan moest ontslag volgen. In de volgende vergadering wordt gemeld dat het onderhoud met de botermaker niets heeft opgeleverd zodat hij wel moest worden ontslagen.

Problemen met huisvesting van personeel

Een nijpend tekort aan woningen voor het personeel diende zich aan. De fabriek kreeg veel te weinig huurwoningen van de gemeente toegewezen om vakmensen te kunnen huisvesten. Zonder een woning te kunnen aanbieden was het heel moeilijk vaklui aan te trekken. Er werd daarom besloten dat de fabriek zelf een aantal huizen zou gaan bouwen. De directeur werd gemachtigd de voorbereidingen hiertoe ter hand te nemen. In de vergadering van Commissarissen van 2 augustus 1956 waren er al bouwplannen afgerond voor een dubbele woning aan de Laagerfseweg voor een controleur en een botermaker.

De bouwkosten werden als volgt geraamd:

- Hoofdaannemer	
M. van Lambalgen	f 32.148,00
- Schilderwerk A. Rommers	f 2.308,00
- Electricien C.G. Moesbergen	f 988,00
	f 35.444,00
	=====

Aan rijkssubsidie werd ongeveer f 7.000,- terugontvangen. De huurprijs werd vastgesteld op f 7,- per woning per week. Plannen tot verbouwing van de aangekochte limonadefabriek 'De Woude' tot een dubbele woning kregen nog niet de goedkeuring van de gemeente Woudenberg. Op 18 december 1956 deelde de directeur mede, dat de dubbele woning aan de Landaasweg op de plaats van de limonadefabriek van Wolswinkel zonder premie kon worden gebouwd. In latere jaren werden nog enkele woningen voor het personeel gebouwd.

Jaarcijfers over 1955

De cijfers toonden een zeer gunstig beeld. De voorlopige bruto winst werd berekend op

f 375.444,77

Uit het Zuivelfonds werd ontvangen

f 289.764,03

f 665.208,80

=====

Op grond van deze cijfers zou de nabetaling aan de boeren f 1,75 per 100 kg geleverde melk moeten bedragen. De directeur 'zag de bui hangen' en kwam met het voorstel om f 1,80 per 100 kg melk uit te keren. Er waren in de omgeving fabrieken die ook f 1,80 per 100 kg melk hadden uitbetaald en als de geruchten uitkwamen zouden er nog meer fabrieken volgen. Uit concurrentie overwegingen kon de Raad van Commissarissen met de directeur meegaan en zodoende kregen de Woudenbergse boeren en andere melkleveranciers in de regio ook f 1,80. In deze f 1,80 zat een bedrag van f 1,00, afkomstig uit het Zuivelfonds. Er kon een bedrag van f 520.338,07 aan de melkleveranciers worden uitgekeerd. De overige

winst werd op de gebruikelijke manier verdeeld, namelijk aan dividenden *f* 10.309,-, afschrijving op gebouwen *f* 35.000,- en afschrijving op machines en gereedschappen *f* 88.714,65. Het restant-bedrag was bestemd voor tantièmes en enkele reserves. De melkaanvoer van de veehouders bedroeg in 1955 28.937.694 kg. Dit betekende dat er ruim 1 miljoen kg melk meer was aangevoerd dan in 1954.

Zowel de bedrijfsresultaten als de melkaanvoer lieten een record zien. De aanvoer van melk aan de fabriek was zo hoog, dat er in het hele land slechts tien fabrieken waren, die meer melk van de veehouders ontvingen dan de fabriek in Woudenberg. De melkaanvoer steeg van 1948 tot 1955 met ruim 10 miljoen kg per jaar. Opnieuw werd er in de notulen van de Raad van Commissarissen melding van gemaakt dat er moest worden gedacht aan een reservering voor winstuitdeling aan het personeel, overeen te komen door werkgevers en werknemersbonden. Over 1955 werd een bedrag van *f* 4.622,07 voor dit doel uitgekeerd, berekend naar 3% van het loon.

Autokosten directeur

De accountant had berekend dat het bedrag van *f* 1.200,- als autokostenvergoeding voor de directeur te laag was. Daarom werd er besloten dit bedrag op te trekken naar *f* 1.500,-.

Belangstelling kweken van de jeugd voor de zuivelfabriek

Er was een gedachte ontwikkeld om de leerlingen van de Lagere Landbouwschool meer te betrekken in de praktische ontwikkeling van de zuivelbereiding. Onder het motto: 'Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst' werd de schooljeugd in de gelegenheid gesteld zich op de hoogte te stellen van het werk in de zuivelfabriek. Hiermee kon ook de belangstelling van de jonge boer voor de fabriek in eigen omgeving worden gekweekt. De Commissarissen vonden het een goed idee.

Vervanging van machines

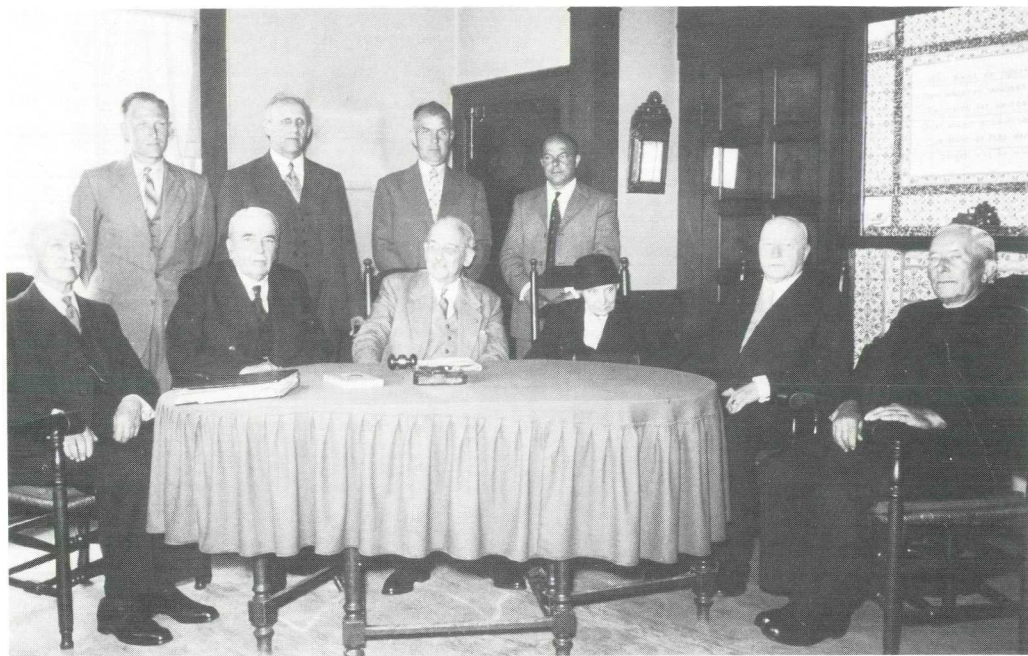
De fabriek had drie Spirala-pasteurs van

5.000 liter melkverwerking per uur in gebruik. Deze pasteurs waren aan vervanging toe. Ze begonnen lekkages te vertonen. Twee van deze pasteurs waren in 1943 in gebruik genomen en de derde dateerde van 1946. De directeur stelde voor om platenpasteurs aan te schaffen en wel twee stuks met een verwerkingscapaciteit van 10.000 liter melk per uur, zodat de totale capaciteit met 5.000 liter kon worden vergroot. Deze platenpasteurs kostten ongeveer *f* 40.000,- per stuk. Hiervoor werd het modernste materiaal verkregen, dat ook nog een belangrijke brandstoffenbesparing gaf. Deze vervanging van pasteurs bracht wel met zich mee, dat er onvoldoende koelwater was, zodat er een nieuwe bron van 100.000 liter water per uur moest worden geboord, waarvoor een tweetal nieuwe pompen nodig waren.

Al deze veranderingen, met inbegrip van nieuwe leidingnetten, werden door de directeur begroot op een bedrag van *f* 150.000,-. De exploitatie-cijfers over 1956 leken gunstig te worden en daarom volgde de Raad van Commissarissen de adviezen van de directeur.

Zuivering van afvalwater

De gemeente Woudenberg dacht er over om een zuiverings-installatie te bouwen zodat geen ongezuiverd huishoud- en bedrijfswater meer kon worden geloosd op open water. Ook de fabriek zou op deze installatie moeten aansluiten. Dat betekende de aanleg van een dubbele riolering bij de fabriek en een jaarlijkse last van *f* 25.000,- à *f* 30.000,-. De adviseurs van de fabriek, de Rijks-Zuivel-Agrarische Afvalwaterdienst te Arnhem, meende dat de fabriek voordeliger klaar zou kunnen komen met de aanleg van een eigen zuiveringsinstallatie. De investeringskosten zouden ongeveer *f* 50.000,- bedragen met de jaarlijkse kosten van *f* 10.000,-, zodat deze installatie na enkele jaren reeds voordeliger uitkwam dan de aansluiting bij de gemeente. De plannen van de fabriek werden echter nooit gerealiseerd.

De Raad van Commissarissen in 1957: zittend v.l.n.r.: J. Douma, adviseur; Jhr.Mr.J.K.H. de Beaufort; Jhr.W.H. de Beaufort; Mej. A.A. de Beaufort; M.L. Baron Taets van Amerongen; L. Wolswinkel. Staande v.l.n.r.: W. Veldhuizen, H.J. Reussink, directeur; H. Haanschoten en H.A. van Beuningen.

Vacature Raad van Commissarissen

Op 24 september 1956 overleed de commissaris C.S. van Beuningen te Maarsbergen. In de vergadering van de Raad van Commissarissen van 18 december 1956 wijdde de voorzitter enkele woorden van waardering en dank ter nagedachtenis van commissaris Van Beuningen.

Salaris van de directeur

De voorzitter kon de directeur op 18 december 1956 mededelen dat de Commissarissen eenparig hadden besloten het salaris van de directeur te brengen op f 12.000,- per jaar.

1957

Uitbreiding aantal commissarissen

Omdat de zitting hebbende commissarissen allen een hoge leeftijd hadden, gingen er stemmen op om het aantal commissarissen uit te breiden met een paar jonge boe-

renaandeelhouders. Aan aftreden werd niet gedacht. Benoemd werden de boeren H. Haanschoten Pzn. te Woudenberg en W. Veldhuizen Jzn. te Maarsbergen. In de vacature, ontstaan door het overlijden van de heer C.S. van Beuningen, werd zijn zoon de heer H.A. van Beuningen te Maarsbergen benoemd.

Jaarcijfers 1956

Uit de jaarrekening bleek dat de fabriek opnieuw goed had geboerd. De gebouwen vertegenwoordigden een waarde van f 310.000,- en de machines en gereedschappen hadden een waarde van f 480.000,-. Het aandelenkapitaal bedroeg f 25.000,- en er was een obligatielening gesloten van f 200.000,-.

De boeren hadden inmiddels een nabetaaling van f 1,- per 100 kg melk ontvangen. Er bleef nog een te verdelen winstsaldo over van f 106.223,92.

Dit bedrag werd als volgt besteed:

- dividend op aandelen 6% f 15.000,00
- bijschrijving op reparatiefonds f 300,00
- tantième aan de directeur f 3.346,27
- afschrijving op gebouwen f 10.000,00
- afschrijving op machines en gereedschappen f 77.577,65

Voor het eerst werd er gebruik gemaakt van de clause in de statuten om boven de 5% nog 1% dividend uit te betalen, waardoor er 6% werd uitgekeerd.

Er werd in 1956 ruim 11.000.000 kg melk tot poeder verwerkt.

Daarnaast werd nog eens 500.000 kg volle poeder gemaakt.

De directeur kreeg hulde voor de bereikte resultaten.

60-jarig bestaan van de fabriek

Op vrijdag 28 juni 1957 bestond de N.V. Roomboterfabriek 'De Vooruitgang' 60 jaar. Dit jubileum werd feestelijk herdacht. Het jubileum van de fabriek vond men niet zo belangrijk, maar de herdenking moest zich meer richten op de persoon van de oud-directeur en thans adviseur, de heer J. Douma, die 60 jaar geleden werd benoemd en sindsdien onafgebroken aan het bedrijf bleef verbonden. De heer Douma wilde liever geen uitnodigingen rondzenden. Dit schepte alleen maar verplichtingen. Hij was voorstander om hiervan mededeling te doen in de zuivelpers. Met het oog op de melktijd voor de boeren werd de receptie vastgesteld van 14.30 uur tot 17.00 uur.

Geopperd werd een film te doen samenstellen, waarin zowel de geschiedenis van het bedrijf als het tegenwoordige bedrijf tot uiting komt. Deze film werd later in het jaar op een feestavond voor het personeel en melkrijders vertoond. In verband met drukke zomerwerkzaamheden was het niet mogelijk dit feest omstreeks de herdenkingsdatum van 28 juni met al het personeel te vieren.

Nog een paar wetenswaardigheden:

- Allen gebruikten gelijke kleding, namelijk zwart met korte jas.

- De oud-gepensioneerden J. van Asselt, E. van de Lagemaat, M. Moesbergen en Mej. J.Ph. Dorrestein werden ook uitgenodigd.

Ze werden van huis opgehaald en weer teruggebracht.

- Het gemeentebestuur van Woudenberg kreeg een uitnodiging.
- Verder werden er enkele advertenties geplaatst en op verzoek van de heer Douma werden er geen persoonlijke uitnodigingen verzonden.
- De receptie werd gehouden in de garage van de Coöp.Landbouw- en Handelsvereniging Woudenberg - Maarn.
- Het personeel van de melkfabriek zorgde voor de versiering van de garage.

Wisseling van voorzitter en secretaris Raad van Commissarissen

De heer J.K.H. de Beaufort deelde mede, dat hij zich wegens toenemende doofheid genoodzaakt zag het voorzitterschap van de Raad van Commissarissen neer te leggen.

Commissaris Wolswinkel sprak de wens uit om ook in de toekomst een De Beaufort als voorzitter van de Raad van Commissarissen te kunnen houden, zodat deze naam onverbrekkelijk aan de fabriek bleef verbonden. Zijn wens werd bewaarheid want de secretaris W.H. de Beaufort werd benoemd tot zijn opvolger. De aftredende voorzitter bleef zitting houden als commissaris.

De heer H.A. van Beuningen werd benoemd tot secretaris.

Problemen bij de boterbereiding

De directeur deelde mede, dat er dit jaar veel moeilijkheden waren geweest met de kwaliteit van de boter. Er was een deskundig onderzoek ingesteld naar de oorzaken. Hoewel dit onderzoek nog niet was beëindigd, kwam men voorlopig wel tot de conclusie dat de oorzaak in de grondstof van veevoerders, het natte weer of de bemesting moest worden gezocht. Door wijziging van de bewerking werd gehoopt op een belangrijke verbetering.

Met het oog hierop werd er een roomkoeler

aangeschaft, waarvoor f 15.000,- werd uitgetrokken.

Kwaliteitscontrole op melk

Binnen niet al te lange tijd moest er een verplichte kwaliteitscontrole worden ingevoerd. Voorlopig werd de kwaliteitscontrole door de fabriek gedaan en met de uitkomsten hiervan werden de boeren op de hoogte gesteld, zodat een ieder werd voorbereid op de komende verplichte controle. De wenselijkheid werd uitgesproken om bij een verplichte controle aansluiting te zoeken bij een Melkcontrolestation. Commissaris H. Haanschoten brak een lans voor het station in Utrecht, maar de directeur wees op de concurrentie, waarmee de fabriek het meest te maken had. Concurrerende fabrieken waren aangesloten bij het Melkcontrolestation te Arnhem en vanwege het contact was het misschien wenselijk om zich bij Arnhem aan te sluiten. Besloten werd de directeur van beide melkcontrolestations te vragen een uiteen-

zetting te geven in een vergadering van de Raad van Commissarissen.

Financiële medewerking aan een melkhandelaar

Niet alleen de zakelijke kant van de fabriek stond altijd voorop bij de Raad van Commissarissen. Ook persoonlijke moeilijkheden kregen de aandacht. Zo was er een melkhandelaar in financiële problemen gekomen. Hij vroeg om een voorschot teneinde zijn melkzaak te kunnen voortzetten met als onderpand de melkzaak en zijn auto. Nadat er een nauwkeurig onderzoek had plaatsgevonden werd er gunstig op het verzoek beslist.

1958

Systeem van betaling van melkgeld

De directeur deelde mede dat verschillende fabrieken uit de omgeving, die evenals de fabriek in Woudenberg, de uitbetaling van het melkgeld steeds uitsluitend per

De westgevel van de fabriek in de sneeuw omstreeks 1955. Op de voorgrond de kolenschuur.

procent vet deden, overstapten naar het systeem van een vaste grondprijs en een vetprijs. Geoordeeld werd dat de overschakeling wel juist en eerlijker was, omdat melk met een zeer hoog vetgehalte nu abnormaal hoog betaald werd en melk met een kleiner vetgehalte in verhouding een geringere prijs deed. De directeur werd gemachtigd om te zijner tijd de meest gewenste beslissing te nemen. Een niet geringe delegatie van bevoegdheid waaruit een groot vertrouwen in de directeur, de heer H.J. Reussink, sprak.

Jubilea van personeelsleden

Op 4 maart 1958 waren de werknemers A. Voskuilen en E. v.d. Dikkenberg 25 jaar aan de fabriek verbonden. Op 1 april 1958 was het 50 jaar geleden dat Joh. de Koning als 13-jarige jongen bij het bedrijf kwam werken.

De 25-jarige jubilarissen werden dezelfde dag op het kantoor gehuldigd in aanwezigheid van de voorzitter van de Raad van Commissarissen en de directeur. Direct na de vergadering van de Commissarissen op 1 april 1958 werd Joh. de Koning gehuldigd.

Hem werd namens de Commissarissen een gouden horloge met inscriptie aangeboden, alsmede een enveloppe met inhoud.

Aankoop nieuwe verwarmingsketel

De verwarmingsketel van de melkpoeder-machine gaf veel problemen. Ook bij andere gebruikers van de verwarmingsketel deden zich moeilijkheden voor, namelijk scheurvorming. De ketel was tot nu toe steeds in werking gebleven omdat de scheuren, die regelmatig ontstonden, konden worden gelast. Gezamenlijk met een aantal van zes fabrieken, die dezelfde moeilijkheden hadden, was reeds enige tijd in samenwerking met een zuivelconsulent gezocht naar een oplossing, welke werd gevonden door de aanschaffing van een ketel op proef met een ander werkingssysteem. De fabriek in Woudenberg kreeg de proefinstallatie in gebruik. De

kosten bedroegen f 20.000,-, waarvan 1/3 deel pas behoefde te worden betaald na een jaar gebruik van de ketel, die in Duitsland was gemaakt. Mocht de ketel niet aan de verwachtingen hebben voldaan dan werd deze door de leverancier teruggenomen en betaalden de zeven fabrieken gezamenlijk een schadevergoeding van f 2.000,-. Er werd goedkeuring gegeven aan deze transactie.

Instelling van een ondernemingsraad

Krachtens de wettelijke voorschriften werd er in de fabriek een ondernemingsraad ingesteld, waarvoor van de zijde van het personeel vijf werknemers moesten worden gekozen. Tesamen met de directeur vormden deze personen de ondernemingsraad.

Jaarverslag 1957

De nabetaling aan de boeren bedroeg f 1,10 per 100 kg melk, waarna er nog een winst overbleef van f 154.844,69. Het grootste gedeelte van de winst werd besteed aan afschrijving op gebouwen, machines en gereedschappen voor een bedrag van ruim f 107.000,-.

Voor belastingen werd f 26.000,- gereserveerd en het restant bedrag was bestemd voor dividend op aandelen (6%) en tantième. De voorzitter van de Raad van Commissarissen trok uit deze cijfers de conclusie dat de resultaten over 1957 beter waren dan ooit tevoren. Alle records werden verbroken.

Aanschaffing nieuwe vacuüminstallatie

De directeur had in opdracht van de Raad van Commissarissen een onderzoek ingesteld naar de levering van een moderne verdampingsinstallatie. Hij had een viertal offertes gevraagd en bij verschillende fabrieken en instanties geïnformeerd naar de werking en rentabiliteit. Daarbij was hem gebleken dat er een belangrijke stoombesparing kon worden bereikt en dat de productie kon worden opgevoerd, hetgeen vooral in de zomermaanden dringend gewenst was. Bij een gelijke hoe-

veelheid verwerkte melk leverde de nieuwe machine een stoombesparing op van f 18.000,- per jaar, terwijl tevens de productie nog met ongeveer 5.000 kg melkpoeder per week zou kunnen worden opgevoerd, waardoor er meer melk in de fabriek verwerkt kon worden en er geen of minder melk behoefde te worden doorverkocht naar andere fabrieken.

Het verwerken van ingedikte melk op de walsenpoedermachines kon echter vooral voor magere melk nog veel moeilijkheden opleveren. Juist met het oog op deze mogelijkheid was het wenselijk een indampinstallatie aan te schaffen, die het ook mogelijk maakte om deze productie nog verder op te voeren. Daarom waren de offertes van de installaties zodanig aangevraagd, dat twee verschillende hoeveelheden ermee konden worden verwerkt. De prijzen van de machines liepen uiteen van f 119.000,- tot f 139.000,-. Een gevraagde deskundige kwam tot de slotsom dat de aanbieder van N.V. van de Ploeg te Apeldoorn de beste resultaten zou gaan behalen, hoewel de prijs daarvan het hoogst lag.

De Raad van Commissarissen kwam niet tot een beslissing. De zaak zou nog worden besproken met de Raiffeisenbank en daarna zouden de voorzitter, de directeur en adviseur J. Douma, gezamenlijk de beslissing nemen wat het beste voor de fabriek was.

In de volgende vergadering deelde de voorzitter mede, dat de installatie was aangekocht bij de N.V. van de Ploeg te Apeldoorn voor een bedrag van f 132.000,-. Aan bouwkundige voorzieningen werd een bedrag begroot van f 50.000,-.

Verplichte kwaliteitscontrole op melk

Per 1 januari 1959 werd de verplichte kwaliteitscontrole op alle aangevoerde melk van veehouders ingesteld. De directeur deed het voorstel reeds thans - 28 oktober 1958 - over te gaan tot het maken van verschil in melkprijs en wel zodanig dat de aangevoerde melk in drie klassen werd

ingedeeld. Voor de tweede klasse melk werd de normale melkprijs gehandhaafd. De eerste klasse melk kreeg een toeslag van f 0,15 per 100 kg en op de derde klasse melk werd f 0,15 per 100 kg gekort. De vergadering kon zich hiermee verenigen.

Boter goedgekeurd voor de export

De directeur had bij het scheiden van het jaar 1958 nog een goed bericht. Op 18 december kon hij aan de Raad van Commissarissen mededelen dat er bericht was ontvangen, dat alle boter van de fabriek, opgeslagen in het koelhuis, voor export geschikt was. De fabriek had de bemerking "zeer goed" gekregen. Na de moeilijkheden, die er het vorig jaar met de boterproductie ondervonden werden, viel er een zeer belangrijke verbetering te constateren.

Vasthouden van deskundig personeel

De machinist had een aanbieding gekregen om bij een ander plaatselijk bedrijf te komen werken tegen een veel hoger loon. De directeur kon deze vakman in de fabriek niet missen en stelde de Raad van Commissarissen voor de machinist te bevorderen tot chef-machinist. Alzo werd besloten en de chef-machinist bleef bij de fabriek zijn werk verrichten.

Vacature van commissaris

Bij de opening van de vergadering van de Raad van Commissarissen van 18 december 1958 maakte de voorzitter bekend dat de heer M.J.L. Baron Taets van Amerongen van Renswoude, plotseling aan de Raad was ontvallen. Hij mocht bijna 27 jaar als commissaris zijn beste krachten aan de fabriek geven. Hij overleed op 7 december 1958.

Melkcontrolestation Arnhem of Utrecht

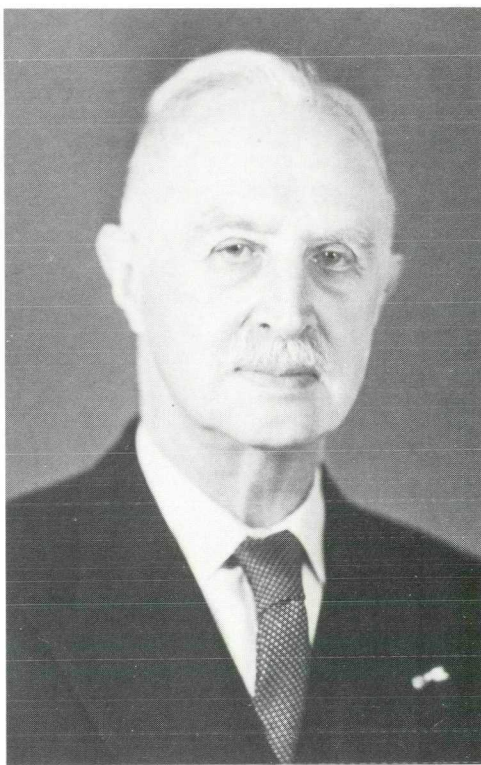
Op 18 december 1958 ontving de Raad van Commissarissen de directeurs van de Melkcontrolestations Arnhem en Utrecht. Aan de hand van de bevindingen kon er een beslissing worden genomen.

De drie Utrechtse landbouworganisaties drongen aan te kiezen voor het Melkcontrolestation Utrecht. Het was aan de fabrieken overgelaten deze kwaliteitscontrole zelf te doen dan wel de controle te laten verrichten door een melkcontrolestation. Om reden dat de controle door terzake deskundigen geschiedde maar ook strikt neutraal was, kozen de landbouworganisaties voor de inschakeling van een melkcontrolestation. Als argument werd ook aangevoerd dat een groot deel van de veehouders, wier melk werd ontvangen door de fabriek in Woudenberg, lid was van één der Utrechtse landbouworganisaties, terwijl de fabriek ook was gelegen in de provincie Utrecht. Voorlopig oefende de fabriek zelf de controle uit en getracht werd iemand tijdelijk aan te stellen als stalcontroleur en adviseur.

1959

In memoriam J. Douma

Op 21 december 1958 overleed de oud-directeur en adviseur J. Douma op 84-jarige leeftijd. Ruim 61 jaar was hij verbonden met het wel en wee van de fabriek. Hij had de fabriek zien groeien tot een volwaardig bedrijf. Op 5 augustus 1958 kon hij voor het eerst de vergadering van de Raad van Commissarissen niet meer bijwonen. Tijdens de eerste vergadering van de Commissarissen in 1959 werd er door de voorzitter aandacht besteed aan het overlijden van de heer J. Douma. Sedert de oprichting van de fabriek had hij bijna alle vergaderingen bijgewoond. "De fabriek is zijn levenswerk geworden en zijn naam zal steeds met de fabriek verbonden blijven", aldus de voorzitter. Er werden enkele ogenblikken stilte in acht genomen om het verscheiden van de oud-directeur te gedenken. Vermeldenswaard is nog dat in de oudste statuten een bepaling was opgenomen dat de directeur telkens maar voor vijf jaar werd benoemd. Wanneer hij ongenoegen had gekregen met de aandeelhouders dan was zijn positie wel zeer wankel geweest. De directeur moest bij

De heer J. Douma, geboren op 8 december 1874, directeur van de fabriek, overleed op 21 december 1958 op 84-jarige leeftijd.

meerderheid van stemmen worden gekozen en gewoonlijk waren er niet meer dan zes aandeelhouders op de vergadering. In de statuten van 1930 werd deze bepaling niet meer overgenomen. Toch is de heer Douma tot het eind van zijn loopbaan steeds iedere vijf jaar opnieuw tot directeur benoemd. Wel een bewijs dat hij het vertrouwen van aandeelhouders genoot, want er werd nergens vermeld dat er iemand tegen stemde.

Nieuwe investeringen dienden zich aan

De directeur maakte er melding van dat één der vrachtwagens aan vernieuwing toe was. De twee oudste centrifuges moesten worden vervangen. De directeur werd gemachtigd de nodige maatregelen te

nemen. Verschillende gebouwen waren in de loop der jaren vernieuwd, maar het oudste gedeelte vooraan de weg, kreeg thans de nodige aandacht. Vooral het dak begon slecht te worden. De architect achtte het beter om het geheel wat te moderniseren. De plannen konden verder worden uitgewerkt.

Jaarverslag 1958

Nadat de boeren een nabetaling van *f* 1,90 per 100 kg melk hadden ontvangen bleef er nog *f* 102.625,18 ter verdeling over.

Dit bedrag werd als volgt besteed:

- Dividend 6% van		
<i>f</i> 250.000,-		<i>f</i> 15.000,00
- Tantième aan de directeur	<i>f</i> 7.174,12	
- Bijschrijving reparatie- en afschrijvingsfonds	<i>f</i> 4.847,80	
- Afschrijving op machines en gereedschappen	<i>f</i> 50.538,16	
- Belastingen	<i>f</i> 25.065,10	

Opvallend is dat er geen extra afschrijving plaats vond op de gebouwen. Door veel af te schrijven op het machinepark konden ze snel weer worden vervangen door modernere en rendabele machines en gereedschappen, waardoor de fabriek 'bij de tijd' kon blijven.

Jubilea van personeelsleden

Opnieuw waren er vier personeelsleden 25 jaar aan de fabriek verbonden. De heren H. Hazeleger, J. Gijsbertsen, G. Donselaar en D. van Voorthuizen vierden hun zilveren jubileum. Op personeelsavonden werden deze jubilarissen gehuldigd.

Verbouwing van de fabriek / nieuwe machines

De architect had een geheel nieuwe voor-gevel ontworpen, waarbij de oude melk-ontvangst met het centrifugelokaal één groot verwerkingslokaal vormde. Boven de oude machinekamer en het koellokaal was een tanklokaal ontworpen. De architect wilde de voorgevel hoog optrekken waardoor er meer ruimte beschikbaar kwam en de tanks veel economischer konden wor-

den gebruikt. De totale kosten werden begroot op *f* 150.000,-.

De Commissarissen waren het er over eens dat de voorgevel en het dak moesten worden vernieuwd. Het werd gewenst geacht ook het tanklokaal meteen te bouwen. De koelcel van de melkinrichting kon in de zomermaanden veel te weinig producten bevatten. Besloten werd deze koelcel groter te maken en tegelijkertijd werd een groter koelapparaat aangeschaft. De oude karn, welke reeds 31 jaar had gefunctioneerd, begon gebreken te vertonen. Besloten werd over te gaan tot aankoop van een nieuwe roestvrijstalen karn voor een bedrag van *f* 44.000,-, want aldus de Raad van Commissarissen: "Het machinepark mag niet verwaarloosd worden".

Landaasweg werd verbeterd

De eigenaren van de Landaasweg waren het erover eens geworden dat deze weg moest worden verhard. Een gedeelte van deze weg was eigendom van de fabriek. De kosten voor dat deel van de weg bedroegen ongeveer *f* 1.200,-. Andere belanghebbenden droegen hierin bij zodat de bijdrage voor de fabriek uitkwam op *f* 750,-. Besloten werd medewerking te verlenen.

Personeelsaangelegenheden

- Er kwam weer meer verloof in het personeel omdat de collectieve arbeidsovereenkomst voor de laagstbezoldigden erg ongunstig was. Een aantal mensen vroeg reeds ontslag. Het was weer gelukt om een paar werknemers aan te trekken.
- 's Winters was er minder personeel nodig, maar de directeur voorzag moeilijkheden in het voorjaar wanneer er weer extra personeel moest worden aange-trokken. De collectieve arbeidsovereenkomst voor de zuivelindustrie moest in gunstige zin worden gewijzigd.
- De voorzitter wilde een regeling ontwerpen, waarbij het personeel aan het eind van het jaar een extra uitkering zou ontvangen, die gebaseerd was op de extra

nabetaling aan de veehouders. Hierdoor kwam er een goede binding van het personeel met de fabriek, terwijl de werklust en het verantwoordelijkheidsbesef gunstig werden beïnvloed. Ook de melkrijders moesten hierbij voor een klein deel worden ingeschakeld. Toegezegd werd dat getracht zal worden een regeling te ontwerpen.

- Joh. de Koning van de fabriek in Renswoude had de pensioengerechtigde leeftijd bereikt, waardoor het administratieve werk werd overgebracht naar het kantoor in Woudenberg. Omdat er in Renswoude op de fabriek niet meer werd gewerkt, was het wel gewenst dat er wat toezicht bleef. Daarom werd aan deze werknemer gevraagd of hij voor deze taak nog een gedeelte van de dag in dienst wilde blijven.

Credietverhoging

Door alle verbouwingen kon de fabriek de kosten niet meer uit eigen middelen financieren. Daarom kreeg de fabriek een credietverhoging van f 150.000,-, zodat de Raiffeisenbank een crediet zonder borgstelling verleende van f 650.000,-.

1960

Jaarcijfers 1959

Het ging financieel zeer goed met de fabriek. Voor het eerst kon er aan de veehouders een nabetaaling worden gedaan van boven de f 2,- per 100 kg geleverde melk, namelijk een bedrag van f 2,20.

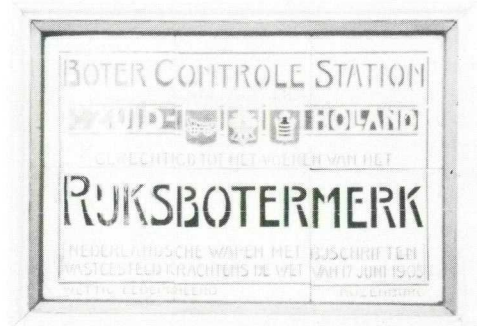
De bruto-winst bedroeg f 201.805,17. Nadat de afschrijvingen tot een bedrag van f 115.165,02 hierop in mindering waren gebracht, bleef er f 86.640,15 over. Ondanks de goede bedrijfsresultaten bleef de dividend op 6% gehandhaafd.

Het bedrag werd als volgt besteed:

- Dividend f 250.000,- à 6% f 15.000,00
- Toevoeging aan reservefonds f 5.000,00
- Tantième directeur f 5.954,72
- Extra afschrijving op gebouwen f 20.000,00
- Extra afschrijving op machines en gereedschappen f 40.685,43

Commissarissen

In de vergadering van 29 maart 1960 werd de heer H. Haanschoten gekozen tot vice-voorzitter van de Raad van Commissarissen. In hetzelfde jaar overleed commissaris L. Wolswinkel. Op 28 oktober herdacht de voorzitter de overledene: "Wolswinkel was steeds een trouw commissaris, die veel belangstelling voor de fabriek en ook voor veel instellingen daarbuiten had. Hij was een prettig man om mee te vergaderen en zijn nagedachtenis zal steeds in een aangename herinnering blijven", aldus voorzitter W.H. de Beaufort. Hierna werd even stilte betracht.

Grote voorraden melkpoeder

De directeur deelde op 5 juli 1960 mede, dat de melkaanvoer weer belangrijk hoger lag en dat er tot nu toe een top-productie was geweest van melkpoeder. De directeur wees op het gevaar dat de productiemogelijkheden van de fabriek zeer eenzijdig waren voor wat betreft de walsenpoeder. Op de walsenmachines kon 5.600 liter melk per uur worden verwerkt wanneer er uitsluitend volle poeder werd gemaakt. Bij de productie van magere melkpoeder kon er slechts 2.200 liter melk per uur worden verwerkt. Door de grote aanvoer van melk was de fabriek wel gedwongen volle melkpoeder te bereiden. Verwacht werd dat er minstens 1.000 ton volle melkpoeder zou worden gefabriceerd, welke niet direct kon worden afgezet. Dit gaf grote moeilijkheden bij de opslag omdat er te weinig pakhuisruimte was. Voor magere poeder gold een inleve-

ringsregeling, zodat deze poeder altijd tijdig kon worden afgeleverd. De nieuwe vacuümafdeling, die gebruikt werd voor de walsenpoeder, kon ook geschikt worden gemaakt voor aansluiting op een verstuiver. De aanschaffing van een grotere verstuiver met de nodige verbouwing bedroeg ongeveer f 400.000,-. Dit bedrag vond men te hoog. Besloten werd dat er iets moest worden gedaan aan het vergroten van de pakhuisruimte, waarbij dan tevens de opslag, die nu nog in houten loodsen zat, onder handen moest worden genomen, zodat ook aan de achterzijde van de fabriek een netter geheel kon ontstaan. Later in het jaar kwam de vraag van een grotere verstuiver opnieuw aan de orde omdat er minder volle melkpoeder werd afgenomen, terwijl de magere verstuivings-melkpoeder nog altijd een goede afzet had. Mocht er eens een jaar komen dat er weinig omzet zou zijn in de volle melkpoeder, dan kon lang niet alle aangevoerde melk meer worden verwerkt tot magere melkpoeder. De financiering van zo'n uitbreiding was echter geen kleinigheid en de voorzitter en de directeur gingen contact opnemen met de directie van de Centrale Raiffeisenbank in Utrecht.

1961

Verstuivingsinstallatie

Op 22 februari 1961 kwam de verstuivingsinstallatie opnieuw aan de orde. De Centrale Raiffeisenbank achtte de investering van f 400.000,— wel verantwoord, maar zou graag zien dat er van de zijde van de aandeelhouders en veehouders ook werd getoond dat men het belang hiervan inzag. Er werd dan ook besloten een voorlopige inschrijving voor de melkleveranciers open te stellen voor aandelen en obligaties. In een later stadium zou het uit te geven bedrag worden vastgesteld. Tevens werd besloten om tot aanschaffing van de verstuivingsinstallatie over te gaan. Een spoedige bestelling van deze installatie was nodig om tijdig klaar te zijn voor het melkseizoen 1962. Aan de directeur werd overgelaten welke installatie qua grootte het meest geschikt was voor de fabriek.

Een nieuwe tank en bemonsteringsapparatuur

Door de grotere melkaanvoer was een nieuwe tank van 46.000 liter noodzakelijk voor een prijs van f 32.000,-. Er was een nieuw voorschrift gekomen dat alle melk per 1 januari 1961 voor de bemonstering machinaal moesten worden geroerd. Voor de fabriek in Renswoude werd een klein roerwerk op de bak aangebracht. In de fabriek te Woudenberg werd overgegaan tot half automatische monsterneming, waarvoor apparatuur werd besteld voor een bedrag van f 11.220,-.

Jaarverslag 1960

Nadat aan de melkleveranciers een bedrag van f 2,05 per 100 kg melk aan nabetaaling was uitgekeerd, bleef er een winstsaldo van f 77.369,08 over.

Dit bedrag werd als volgt besteed:

- Dividend 6% van
f 250.000,- f 15.000,00
- Tantième aan de directeur f 8.052,71
- Bijschrijving reservefonds f 5.000,00
- Afschrijving op machines
en gereedschappen f 49.316,37

Nieuwe commissarissen

Tot commissarissen werden gekozen Jkvr.Dr.C.M. de Beaufort te Leusden en de heer C. Wolswinkel te Woudenberg, zoon van de overleden commissaris Wolswinkel. Op 6 april 1961 werden ze welkom geheten in de vergadering van de Raad van Commissarissen.

Nauwere contacten met dir. H.J. Reussink

De voorzitter had met de directeur van gedachten gewisseld over het feit dat de Raad van Commissarissen zo weinig contacten had met de directeur over de dagelijkse gang van zaken in de fabriek. Hij stelde daarom voor, dat de voorzitter iedere maand een bespreking zou hebben met de directeur. Tijdens deze bespreking zouden de belangrijkste problemen even aandacht kunnen krijgen. Het moest geen Commissarissenvergadering worden. De andere commissarissen waren op deze bespreking ook welkom.

Samenwerking tussen fabrieken

Er kwamen in de regio gesprekken op gang over de fusie van coöperatieve zuivelfabrieken. Fabrieken te Ede-Wageningen, Arnhem en Bennekom waren al ver gevorderd met hun besprekingen. De directeur zag op de Veluwe een vorm van samenwerking ontstaan. Hij had verschillende besprekingen gevoerd met de melkinrichting 'Vemiez' te Veenendaal, de fabriek 'Amersfortia' te Amersfoort en de Verenigde Melkbedrijven te Utrecht, om te trachten door een zakelijke samenwerking ook de belangen in zuidoost Utrecht wat te versterken. Op 5 december 1961 werd medegedeeld dat over de samenwerkingsgedachte een deskundig rapport moest worden opgemaakt.

Bezoek van Commissaris der Koningin

Op 17 augustus 1961 bracht de Commissaris der Koningin in de provincie Utrecht een bezoek aan de fabriek, samen met het college van Burgemeester en Wethouders van Woudenberg. Bij dit bezoek waren ook de voorzitter en de secretaris van de Raad van Commissarissen aanwezig en uiteraard de directeur.

De directeur kreeg extra aandacht

In de vergadering van 24 augustus 1961 memoreerde de voorzitter dat het op 10 augustus j.l. 30 jaar geleden was dat de directeur de heer H.J. Reussink, in dienst van de Roomboterfabriek 'De Vooruitgang' kwam. Hoewel het niet gebruikelijk was aandacht te besteden aan een 30-jarig dienstverband, wilde de voorzitter toch een uitzondering maken voor de directeur van de fabriek. Hij roemde in zijn toespraak de capaciteiten van de directeur en zijn aandeel in de steeds groeiende fabriek. De directeur kreeg een bedrag overhandigd voor de aankoop van een stoffelijk blijk van waardering. De directeur betuigde zijn hartelijk dank. Hij had zijn werk steeds met plezier gedaan en hoopte dit in de komende jaren ook te kunnen doen. De voorzitter gaf de directeur, die 56 jaar oud was, in overweging uit te zien naar een goede kracht, die hem later zou kunnen opvolgen, waarbij ook gedacht werd aan volontairs, die een opleiding volgden aan de Zuivelschool of Landbouwhogeschool om zo mensen te leren kennen, waaruit dan later een keuze zou kunnen worden gemaakt.